

(Политика, 29.11.2008)

Мој пријатељ државни секретар у Министарству одбране Србије, Душан Спасојевић заиста је у праву. Србија заслужује бољи третман од стране САД него што је то сада. Наиме, Србија жели да је САД третирају као демократску земљу која је на том путу далеко одмакла, која у потпуности испуњава све своје међународне обавезе и која је конструктивни фактор стабилности у региону и југоисточној Европи. Баш лепо, све је то господин Спасојевић рекао ових дана директно Американцима у Пентагону, у Стејт департменту, и на осталим местима, тамо где треба. Још им је рекао и „да ако је Србија партнер, онда више не смеју да важе правила која су важила за нека претходна времена када није била партнер, ни чланица Партнерства за мир, и у коме смо били третирани на начин који не одговара садашњости“.

Не знам да ли су се ови у Пентагону и у Стејт департменту забринули због ових наших оцена и квалификација, али знам да је њима стабилност на Балкану мање важна него државама ЕУ. За Американце је овај регион више трагичан него стратешки значајан. Заправо, градитељи нових држава имају хроничан проблем између онога чему теже да постигну својом политиком и реалног света, а случај Косова показује да та и таква политика није довела и до обећаног света, мира и правде. А Београд је у свему томе био врло, врло кооперативан.

Јесмо ли у предвечерје америчког напада на Ирак у пролеће 2003. године дали Американцима сву потребну документацију о подземним објектима које су годинама раније у Ираку градила предузеће из целе некадашње Југославије? Јесмо. Значи, захваљујући Србији Пентагон је могао да бомбардује подземне објекте и војне инсталације у Ираку без већег ризика од колатералне штете. Није било много погинулих ирачких цивила и САД су тако избегле већи талас антиамеричких демонстрација у исламском свету. То што смо ми испали непословни и одали пословне тајне, ма то више и није важно, главно је да смо се показали као потенцијални партнери достојни поверења. Та љубав нам није тада узвраћена.

Јесмо ли сву процедуру и тактику употребе ракетног система „нева“, којим је оборен амерички „невидљиви“ авион Ф-117, предали Американцима. Многи, врло поуздани сведоци, кажу ми да јесмо. Американци су убрзо све авионе Ф-117 приземљили и ето сада нема више тих „невидљивих“ апарата у оперативном саставу америчког ратног ваздухопловства. Уштедели смо Пентагону и паре, да не одржавају нешто што и прастари радари са малом иновацијом виде, а с откривањем и поклањањем детаља те мале иновације неко је можда мислио да избегне неке трибунале овде и тамо. Поред тога, поштедели смо Пентагон неке будуће бламаже са Ф-117, рецимо у Ирану против ајатолаха. Уштедели смо тада паре и Британцима, они су управо размишљали да купе нешто тих Ф-117. И због тих Срба онда одустали.

Љубав нам ни тада није узвраћена, опет смо морали да се доказујемо да смо добри и лојални. Откад је НАТО преузео контролу ваздушног простора изнад Косова, нашим цивилним авионима већ годинама је забрањено коришћење ваздушних путева и коридора изнад јужне српске покрајине. Морамо да користимо уски ваздушни левак од границе са Бугарском до Косова. Какве су ту све могуће гужве у авионском саобраћају присутне, поготово када је лоше време и кад наиђу градоносни облаци, о томе би драма могла да се напише. Неколико пута смо, истина срамежљиво како ми то иначе радимо према великом савезнику, тражили од Американаца да нам дозволе да на Копаоник, дакле на нашу територију, вратимо цивилни осматрачки радар ради боље контроле цивилног ваздушног саобраћаја у том делу Балкана. Американци нам не дозвољавају да вратимо тај радар, можда се боје да би помоћу њега видели шта све лети у јужној српској покрајини, а можда би и спремили наше ратно ваздухопловство да нападне нову албанску армију на Косову. Која још нема авионе, али никад се не зна. Не дај боже неке авионске несреће у том подручју, неће бити крив ни Пентагон ни људски фактор, већ они у Београду који то питање радара на Копаонику заобилазе и не желе да га истакну као приоритет у нашим војним односима са САД. Јер, грађани желе безбедност, па и у ваздушном саобраћају.

Лепо је што је Србија током посете државног секретара Душана Спасојевића Америци добила још три места на најпрестижнијим установама за школовање наших официра, али још заправо не знамо како ће они своје тамо стечено кибернетичко знање да пренесу на у основи још увек „рустикалну“ српску војску. Да ли су подлегли технолошкој утопији која обећава: уколико прихватите да поверите свој рад, своје слободно време, своје односе, свој живот комуникационим мрежама које се заснивају на виртуелном, добићете пуну запосленост, слободу, демократију, пацификацију друштва, ново месијанство.

Артиљерија војске Србије од осамдесетих година прошлог века није набавила ни једно ново средство, оклопне јединице такође, авијација од 1991. није набавила ни један нови авион, официре школујемо на школама где уче да проблеме технике може да реши само

Утопија једног партнерства

Пише: Мирослав Лазански
понедељак, 01 децембар 2008 16:03

још развијенија техника. Чудно је да нико још није организовао неки округли сто да видимо шта је то у иностранству на војном плану научено што ће користити држави Србији, што се може одмах применити. Сада, или у годинама које долазе. За знање страних језика имамо школе и код куће. Да ме неко криво не схвати, обишао сам све најпознатије војне академије у свету, од САД до Русије, Велике Британије, Италије, Јапана, Немачке, Аустралије.

Партнери, како то гордо звучи...